

STELLINGENSPEL

WEETJE

De manier waarop leerlingen denken over de vrouwelijke of mannelijke connotatie van school, leeractiviteiten en vakken (bijv. "huiswerk is voor meisjes", "stilzitten op een bankje is niets voor jongens", "wiskunde is voor jongens" ...), speelt een belangrijke rol op school. Wanneer leerlingen streven naar populariteit bij hun *peers*, kunnen dergelijke genderstereotypen een invloed hebben op hun gedrag. Jongeren zullen er immers alles aan doen om activiteiten voor het andere geslacht, te vermijden (bijv. een jongen zal ballet vermijden), uit angst om niet populair bevonden en zelfs uitgesloten te worden. Denk verder maar aan sommige jongens die zich *clownish* gedragen in de klas, schoolregels overtreden en (doen alsof ze) niet studeren. Doorgaans zijn dit strategieën om het mannelijke imago te ondersteunen. Tegelijkertijd zijn dit natuurlijk ook gedragingen die de leerprocessen niet vooruit helpen en afgestraft worden op school. Een ware tegenstrijd tussen populair en een goede leerling zijn, om als praktijkprofessional even bij stil te staan...

DOEL

Eyeopener op het thema: vanuit stellingen kan je reflectie op gang brengen over de rol die gender speelt in het onderwijs. We onderbouwen met resultaten uit het Procrustesonderzoek.

WERKWIJZE

Per stelling kan je de deelnemers vragen een positie in te nemen door effectief langs de ene of andere kant in het lokaal te gaan staan. In de discussie komt de mening van de deelnemers naar boven. Vraag achteraf om van plaats te veranderen als hun mening gewijzigd is.

Vanuit de coachings ondervonden we dat deze oefening een eyeopener kan zijn voor het thema gender op school.

In mijn klas gelden dezelfde regels voor al mijn leerlingen, zelfs voor de grootste onruststokers.

← Empirie: gevaar van Pygmalion effect, waarbij de verwachtingen van de leerkracht onbewust leiden tot het verwachte gedrag en scores van de leerling. Dit kan ook gekaderd worden binnen de Labeling theorie, waarbij mensen die eenmaal een bepaald label opgeplakt gekregen hebben zich naar dit label beginnen te gedragen.

Ik verwacht dat meisjes beter zullen scoren dan jongens.

← Empirie: pygmalion effect (zie hierboven).

Ik verwacht van al mijn leerlingen, ongeacht hun geslacht, dezelfde kwaliteit in hun werk.

← Empirie: Van meisjes wordt doorgaans verwacht dat zij netter en punctueler zijn in hun werk. Zorgen deze verwachtingen er dan ook voor dat er vaker een oogje dichtgeknepen wordt voor een meisje dat haar huiswerk te laat indient, want 'dat is uitzonderlijk, het zal haar schuld wel niet zijn'? Of aanvaard je slordig werk van een jongen net meer, want dat is 'normaal'? Krijgt een jongen met net en punctueel huiswerk meer punten dan een meisje met gelijkwaardig huiswerk, omdat dit voor de jongen uitzonderlijk goed is en voor het meisje normaal?

Meisjes behalen goede punten door hard te werken, niet zozeer door te vertrouwen op hun aangeboren talenten.

← Empirie: Er wordt doorgaans gedacht dat meisjes harder werken dan jongens om eenzelfde resultaat te halen. Het onderliggende idee is dan dat jongens meer aangeboren talent hebben (bv. een aangeboren inzicht in wiskunde of wetenschappen), waardoor zij met een minimum aan werk een goed resultaat behalen waar meisjes veel harder voor moeten werken. Deze ideeën worden onbewust ook opgepikt door leerlingen, waardoor meisjes hun eigen talenten vaak onderschatten en jongens hun talenten overschatten.

Let er bijvoorbeeld dus op dat je meisjes even goed prijst om hun inzicht en talent, en jongens complimenteert over hun hard werk.

Het is normaal dat van jongens verwacht wordt meer te helpen bij het versleuren van banken, verzetten van stoelen, ... dan meisjes.

← Empirie: Hoewel mannen gemiddeld genomen meer spiermassa hebben dan vrouwen, kan je je afvragen in welke mate dit verschil relevant is voor kleine taken zoals het verplaatsen van banken en stoelen. Desalniettemin worden de meeste taken heel genderstereotiep verdeeld, waardoor deze ideeën steeds opnieuw bevestigd worden.

Ik geef mijn leerlingen complimentjes om zowel hun 'mannelijke' als 'vrouwelijke' eigenschappen.

← Empirie: Adolescenten die cross-gender karakteristieken vertonen worden vaak gepest door leeftijdsgenoten. Het is daarom belangrijk om aan te geven dat kwaliteiten geapprecieerd worden vanwege hun inhoud, en niet zozeer om wie die tentoon spreidt. Apprecieer dus zowel jongens als meisjes om het vertonen van netheid, autonomie, stiptheid, het durven nemen van risico's, zorgend gedrag, hard werken, etc.